

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Juraja Semana a z členov senátu JUDr. Petra Dukesa, JUDr. Anny Markovej, JUDr. Jany Zemaníkovej a JUDr. Viery Pepelovej, v právnej veci žalobcu: **A.**, IČO: X., proti žalovanému: **Mgr. F.**, správca konkurznej podstaty úpadcu: R., IČO: X., o vylúčenie veci z konkurznej podstaty, na mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 25. mája 2004 č. k. 52 Cbi 241/02-220 a rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. septembra 2005 č. k. 2 Obo 67/2005-289 rozhodol

t a k t o :

Rozsudok súdu prvého stupňa a rozsudok odvolacieho súdu v ich napadnutej časti **z r u š u j e** a vec v rozsahu zrušenia vracia súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Odôvodnenie :

Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 25.5.2004 č. k. 52 Cbi 241/02-Pú-220 z konkurznej podstaty úpadcu vylúčil hnutel'ný majetok, drobný majetok, materiál na sklade a vlastné výrobky, zvieratá – základné stádo, zvieratá, nedokončená výroba a pohľadávky špecifikované v delimitačnom protokole zo dňa 13.7.2001 a v prílohe č. 1 protokolu, označený pod súpisom majetku II – IX.. V časti o vylúčenie nehnuteľného majetku žalobu zamietol.

Na odvolanie žalobcu (proti zamietajúcej časti) a na odvolanie žalovaného (proti výroku, ktorým bolo žalobe vyhovené) Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom z 21.9.2005 č. k. 2 Obo 67/2005 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil.

Na podnet žalovaného, proti uvedeným rozsudkom, podal mimoriadne dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky a navrhol rozsudok súdu prvého stupňa v časti, ktorou žalobe bolo vyhovené a rozsudok odvolacieho súdu v časti, ktorou rozsudok súdu prvého stupňa vo vyhovujúcej časti bol potvrdený, zrušiť a vec v rozsahu zrušenia vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Na zdôvodnenie mimoriadneho dovolania uviedol, že podľa obsahu spisu nie je sporné, že na majetok úpadcu, t.j. R., bol vyhlásený konkurz, a to uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici 1.2.2002 č. k. 39-24 K 360/01-105, ktoré nadobudlo právoplatnosť 1.2.2002. Za správcu konkurznej podstaty bol ustanovený Mgr. F., ktorý vykonal súpis vecí patriacich do konkurznej podstaty úpadcu.

V predmetnej veci taktiež nebolo sporné, že toto konkurzné konanie nadväzovalo priamo na exekučné konania začaté od roku 1999, a to súdnym exekútorom T., ktoré postihovalo celý majetok úpadcu, teda aj ten, o vylúčenie ktorého z konkurznej podstaty sa v danom prípade jednalo. Toto exekučné konanie bolo podľa § 14 ods. 1 písm. d/ zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní prerušené priamo zo zákona z dôvodu vyhlásenia konkurzu na ten istý majetok úpadcu.

Zo súdneho spisu ďalej vyplýva, že podľa výpisu z obchodného registra žalobca vznikol dňa 18.7.2001, t. j. zápisom do obchodného registra s tým, že založený bol rozhodnutím členskej schôdze podľa § 224 Obch. zák. a schválením jeho stanov, ktorá sa konala 11.7.2001 a ktorá schválila založenie nového podnikateľského subjektu s majetkovou účasťou pozostávajúcou zo zaplataenia základného členského vkladu vo výške 10 000 Sk a ďalšieho členského vkladu pozostávajúceho aj z nehnuteľného majetku a hnutel'ného majetku, ktorý bol neskôr zahrnutý do súpisu vecí patriacich do konkurznej podstaty úpadcu.

Dňa 13.7.2001 bolo založené družstvo, t.j. žalobca, na ustanovujúcej členskej schôdzi a následne toho istého dňa sa uskutočnila ďalšia (už riadna) členská schôdza už založeného (ešte však v obchodnom registri nezapísaného) žalobcu, na ktorej bol akceptovaný záväzok úpadcu, ako zakladateľa a člena tohto novozaloženého družstva, vložiť do jeho majetku ako ďalší členský vklad nehnuteľné a hnutel'né veci v úhrnej hodnote 34 764 647,66 Sk.

Zo spisového materiálu Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 52 Cbi 241/02 vyplývajú listinné dôkazy, preukazujúce, že na návrh oprávneného S., pobočky B., boli súdnym exekútorom T. na základe poverenia Okresného súdu v Banskej Bystrici zo 4.10.1999 vykonávané exekúcie pod č. EX X., proti úpadcovi a 15.10.1999 vykonal súpisy hnutel'ných vecí podliehajúcich exekúcii pod č. I, II a III, na podklade ktorých 15.1.2002 (už po vyhlásení konkurzu úpadcu) zabezpečil odhad ich ceny a upovedomil o tom úpadcu. Súdny exekútor zakázal úpadcovi akýmkoľvek spôsobom nakladať s majetkom.

Z označených súpisov súdneho exekútora, ako aj z upovedomenia o ocenení hmotných vecí podliehajúcich exekúcii, vyplýva, že na nich figurujú veci zapísané v delimitačnom protokole, vyhotovenom úpadcom pre potreby ich vloženia do majetku žalobcu, ako ďalší členský vklad do družstva a tie by mali byť identické s vecami zahrnutými žalovaným do súpisu konkurznej podstaty úpadcu v prílohách č. 6 až 13 tohto súpisu.

Zapísanie hnutelných vecí povinného do súpisu vecí podliehajúcich exekúcii súdnym exekútorom v zmysle § 118 ods. 1 Exekučného poriadku a oznámenie zákazu nakladať s takými vecami povinného podľa § 117 ods. 1 písm. b/ Exekučného poriadku predstavuje obmedzenie dispozičného práva povinného ohľadne takto dotknutých vecí. Toto obmedzenie sa vzťahuje predovšetkým na možnosti scudzenia takých vecí bez ohľadu na právnu formu takej majetkovej dispozície a nepochybne trvalo aj v čase uskutočnenia ďalšieho členského vkladu do družstva navrhovateľa úpadcom.

Porušenie zákazu scudziť vec, zahrnutú súdnym exekútorom do súpisu vecí podliehajúcich exekúcii predajom hnutelných vecí, zo strany povinného má za následok porušenie zákonom uloženej povinnosti nakladať s takou vecou.

Právny úkon, ktorým sa uskutočňuje scudzenie takej veci, predovšetkým ku neprospechu oprávneného, je neplatný v zmysle § 39 OZ. Neplatný je preto aj záväzok povinného, ktorý vo forme nepeňažného ďalšieho vkladu do družstva prevádza vlastníctvo veci dotknutej zákazom vyplývajúcim z § 117 písm. b/ Exekučného poriadku na družstvo, ktorého je povinný členom.

Neplatnosť takéhoto úkonu spôsobuje neúčinnosť nadobudnutia vlastníctva družstva, ako druhým účastníkom záväzkového vzťahu s povinným ako vkladateľom. (Podobne rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci publikovanej v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 44/2004 – vec sp. zn. 5 Cdo 85/02, kde vyslovil, že „porušenie zákazu nakladať s vecami spísanými súdnym exekútorom, spočívajúce v uzavretí zámennej zmluvy, ktorej predmetom sú hnutelné veci pojaté do tohto súpisu, je porušením zákonnej povinnosti, ktoré má za následok neplatnosť zámennej zmluvy“).

Dôkazy vykonané prvostupňovým súdom, predovšetkým listiny vyhotovené úpadcom v rámci vloženia ďalšieho členského vkladu, listiny súdneho exekútora o súpise vecí podliehajúcich exekúcii predajom hnutelných vecí a listiny vyhotovené žalovaným pri súpise konkurznej podstaty úpadcu tak naznačovali, že mnohé veci zapísané do konkurznej podstaty úpadcu boli ním prevedené na navrhovateľa

právnym úkonom poznačeným neplatnosťou v dôsledku porušenia zákonnej povinnosti zdržať sa vlastníckej dispozície týmito vecami.

Ako z uvedeného vyplýva, prvostupňový súd nesprávne posúdil otázku platnosti nadobudnutia vlastníckeho práva žalobcu uskutočnením ďalšieho členského vkladu zo strany úpadcu k vylučovaným veciam, a tak jeho rozhodnutie vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci, ako platného prevodu hnutel'ného majetku na žalobcu na podklade zmluvy s úpadcom.

Z odôvodnenia rozhodnutia prvostupňového súdu, ako aj odvolacieho súdu je zrejmé, že súdy nevykonali žiadne porovnanie vecí, dotknutých žalobou na ich vylúčenie, s vecami, ktoré zahrnul súdny exekútor do súpisu vecí podliehajúcich exekúcii (prípadne s vecami zapísanými v zozname ocenených vecí na podklade tohto súpisu) a s ktorými úpadcovi zakázal nakladať.

Nakoľko však výrok rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 25.5.2004 č. k. 52 Cbi 241/02-Pú-220 nespĺňa zásadu presnosti a konkrétnosti, iba odkazuje na špecifikáciu v delimitačnom protokole z 13.7.2001 a prílohu č. 1, nie je možné taxatívne uviesť, ktoré veci boli vlastne vylúčené z konkurznej podstaty úpadcu, a ktorých nadobudnutie žalobcom je postihnuté neplatnosťou právneho úkonu.

Tieto nedostatky neodstránil ani odvolací súd.

Na základe vyššie uvedených skutočností je preukázané, že rozhodnutia konajúcich súdov spočívajú v nesprávnom právnom posúdení veci.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 4 OSP), mimoriadne dovolanie prejednal bez nariadenia dovolacieho pojednávania, v medziach podaného dovolania preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa, ako aj rozsudok odvolacieho súdu a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je dôvodné.

Oba súdy pochybili predovšetkým v tom, že v napadnutej časti vyhovel

žalobe, hoci nemala náležitosti vymedzené ustanovením § 79 ods. 1 OSP. Z tejto časti žaloby totiž nie je zrejmé, čoho konkrétne sa ňou žalobca domáha. Keďže v tomto smere žalobný petit sa premietol do výroku rozsudku súdu prvého stupňa, a tým aj do výroku rozsudku odvolacieho súdu, správne generálny prokurátor poukazuje na to, že tento výrok nie je konkrétny a presný. Teda tento výrok je neurčitý a tým aj nevykonateľný. Aj keď v zásade nemožno vylúčiť, aby predmet konania bol špecifikovaný odkazom na inú listinu, než je samotná žaloba, a to napr. na znalecký posudok, list vlastníctva a pod., ale potom obsah tejto listiny musí byť úplne jednoznačný a nezameniteľný s iným predmetom. V danom prípade žalobný petit odkazuje na delimitačný protokol zo dňa 13.7.2001 a jeho prílohy č. 1 – 9, avšak nie je zrejmé, či ide o všetky veci uvádzané v tomto protokole, alebo len niektoré z nich, pričom ani v týchto listinách hnutelné veci (napr. zvieratá) bližšie špecifikované nie sú. Navyiac, súdy ani nezisťovali, či v čase vyhlásenia rozsudku ešte tento delimitačný protokol bol aktuálny, či veci v ňom uvedené ešte existovali, pričom pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia (§ 154 ods. 1 OSP). Vzhľadom na uvedené súd prvého stupňa bol povinný postupovať podľa § 43 OSP a nedostatok žaloby odstrániť.

Dôvodná je aj námietka generálneho prokurátora, týkajúca sa právneho posúdenia veci z hľadiska prebiehajúceho exekučného konania, a teda či v čase zaplatenia ďalšieho členského vkladu v súvislosti so vznikom žalobcu hnutelným majetkom bolo možné s ním disponovať. Totiž javí sa, že tieto veci, resp. ich časť, už od roku 1999 boli predmetom exekučného konania, vklad ďalšieho členského vkladu bol vykonaný až v roku 2001, pričom exekútor zakázal úpadcovi akýmkoľvek spôsobom nakladať s týmto majetkom. Súdy v odôvodnení rozsudkov náležite s touto otázkou sa nevyporiadali (§ 117 ods. 1 písm. b/, § 118 ods. 1 Exekučného poriadku). Za tohto stavu právne úkony, týkajúce sa uvedenej dispozície tohto majetku, by boli neplatné (§ 39 OZ).

Na základe uvedených dôvodov dovolací súd podľa ust. §243i ods. 2 v spojení s ust. § 243b ods. 1, 2 OSP rozsudky v napadnutej časti, vrátane výrokov o náhrade trov konania, zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Rozsudok súdu prvého stupňa v časti, ktorou žaloba bola

zamietnutá (ohľadne nehnuteľnosti) a rozsudok odvolacieho súdu vo výroku, ktorým bol rozsudok súdu prvého stupňa v zamietajúcej časti potvrdený, mimoriadnym dovolaním napadnuté neboli, a preto dovolací súd v tejto časti ich nepreskúmal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave dňa 30. apríla 2008

JUDr. Juraj Seman, v. r.
predseda senátu